Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 91

číslo: 8

20. února 2011

Cena: 7 Kč

Co bylo, skončilo - začlo, co nebylo

Bílkova vila plná autorových soch a maleb je skvělým průvodcem krajinou církve už samotným pojmenováním děl.

Orba naší viny trest - vyhnáni z ráje, dobýváme chléb v potu tváře a rodíme v bolestech… Kdo ví, jak se orá s pluhem, který táhne vůl a tlačí oráč, rozumí i onomu Ježíšovu „neotáčejte se za pluhem“. Otočí-li se oráč kochat se kolik toho udělal, orá za chvíli šejdrem. Sborníkům, historikům i nám všem se sluší znát svou minulost a poučit se z ní, abychom nedostali znovu za vyučenou. Jen se nesmí ono otáčení stát adorací minulosti a sentimentální touhou po restaurování někdejších církevních poměrů (autorita církve, plné kostely…).

Dopředu je zase třeba hledět bez funebrálních, lítostivých a sebezáchovných obav a marných tužeb, že všechno bude zase jako dřív. Nebude. Co bylo, skončilo.

V ohlédnutí zpět přece překvapivě vidíme: reformní římskokatolický klérus, laiky spíš z nižší střední třídy, bez kostelů, budov, razítek, peněz, zabezpečení, bez pevnější teologické struktury, zato však znevažování, výsměch, odmítání. Přesto ale odvahu, s níž všichni „jdou do toho“ jako živý organismus sycený Duchem svatým. Kam se ona revolučnost dnes vytratila? Nevyvinula se v organizaci zakotvenou v instituci s vyprázdnělými rituály a lavicemi?

Nechtějme žádné vize (dle slovníku jsou to bludné představy). Stačí nám přece Ježíšovo kázání na hoře. A hle: „Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království Božího“. A my dnes? Řády církve jsou krunýřem evangelia Kristova. Přesně jak to řekl abbé Pierre o své církvi: Kanonické právo nahradilo evangelium. Právníci, soudy, žádná druhá tvář a působení pokoje.

„Neukládejte si poklady na zemi“ nebo „nemějte starost o svůj život…“ Nám se dnes nad tím vším skví moratorium na stávající, byť nepatrný, církevní majetek. (Teď nejde o restituce – co stát nakradl a 60 let prohospodařovává, měl vrátit aspoň ve slušné míře už před 20 lety.) Moratorium – zmrtvění jsme uvrhli na sebe sama naprosto mimo ona Ježíšova slova. Prostě držet majetek (i když zdevastovaný), držet a nepustit. Ani neprodat a opravit z toho potřebnější, funkční a živé náboženské obce, ani nedarovat – třeba na výstavní síň či vývařovnu pro bezdomovce. A ještě si to šikovně umíme obhájit rozumným hospodařením.

Ježíš nebyl rozumný hospodář. Jinak by nemohl tehdy i dnes pobuřovat tím, co praví jinde: „Zbořte tento chrám a já jej postavím ve třech dnech…“ 2000 let nám palčivě připomíná, že důvěra Bohu a život víry není sevřen zdmi kostelů, o dogmatech nemluvě. Ostatně, co dnes zbylo z jeruzalémského chrámu? Zeď nářků… Jak výmluvné! Co takhle dát na zavřený kostel ceduli „Jsem venku. Ježíš Kristus!“

Plné lavice s vyprazdnělými rituály ani peníze z restitucí víru „neobnoví“. Víra je přece osobní nepřenosný prožitek hluboké náboženské zkušenosti, je to sféra osobního rozhodnutí. Tam kde „je“, kde „se děje“, tam je pak církev schopna sebereflexe své minulosti za 90 i 2000 let a dokáže přiznat svůj podíl na současném novopohanství. Neboť: **Zloba času naše vina (F. Bílek).** Psycholog Jeroným Klimeš napsal, jak mu „chybí pláč nad tím, do jakého srabu církev dostala radostnou zvěst“. Zato papež Benedikt XVI. se diví, že dnešnímu člověku „je Bůh protivníkem člověka a nepřítelem jeho svobody“… Copak církve Boha takhle neprezentovaly? Bát se, poslouchat, držet ústa, krok a rituály a „věřit“ církví předkládaným pravdám. A protože je církev tvrdší než Bůh sám, kdokoliv se jí z tohoto obrazu vymknul, byl tvrdě likvidován - však to z historie známe.

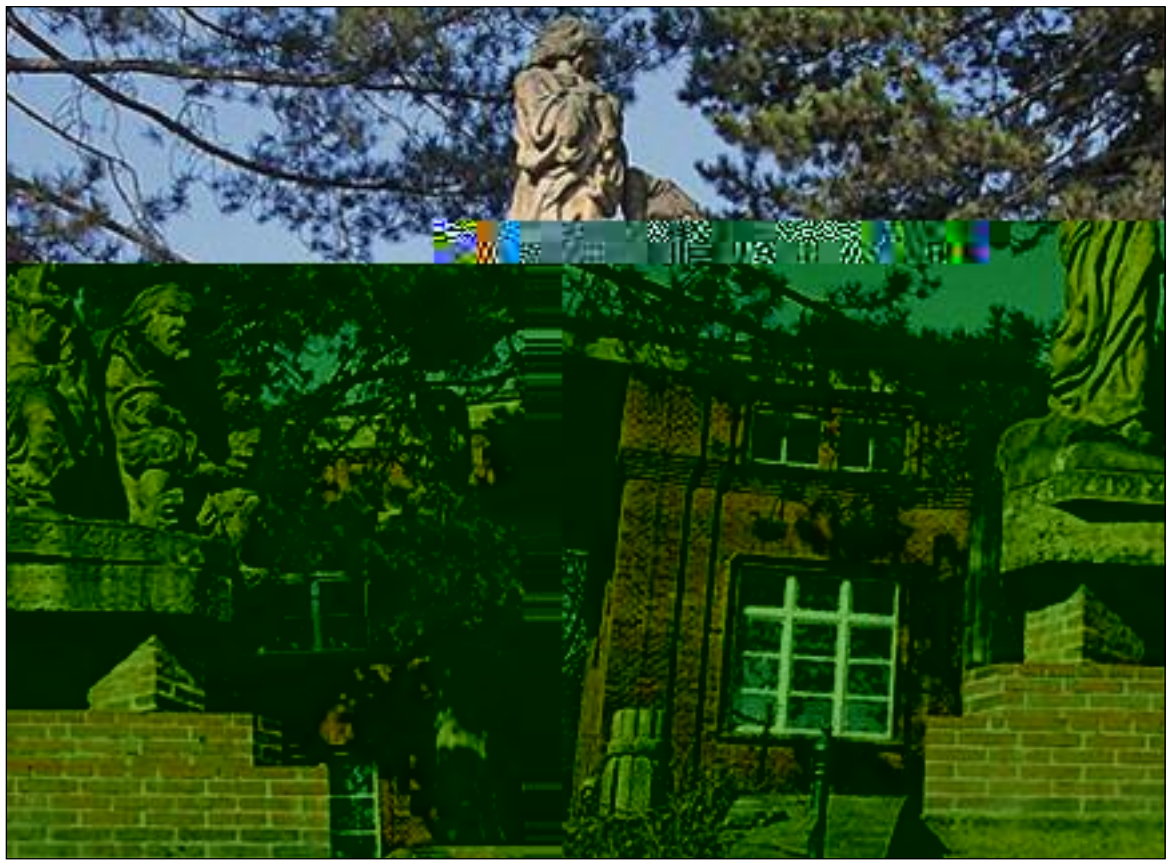

Básník Twardovski smutně - vtipně napsal: Záškolák potkal na blatech Krista Pána. Utíkal ze stránek katechismu.

Nepotřebujeme články víry, ale určité osvětlující pravdy (C. G. Jung). Máme evangelium Kristovo i o Kristu. Potřebujeme k nim spíš manuál, jak v jiném čase po 2000 letech, kdy má svět s křesťanstvím své zkušenosti, přijít s druhou, mnohem náročnější misií. Jak v informačně-technologicky scvrklém, nábožensky pluralitním, velmocensky mediálně a reklamami válcovaném a konzumem přesyceném světě, v němž „**Čas nám ryje vrásky“ (F. Bílek)**, být křesťanem.

Po sebereflexi je třeba zmapovat terén dnešního světa, abychom mohli „harmonizovat darovanou svobodu člověka s tvůrčí svobodou Boží… Směřovat bezvýhradně k bezvýhradnému však předpokládá zralý úsudek a možnost svobodného rozhodnutí… Nikde nebude pevného a chráněného místa. Osamocenost ve víře bude hrozná. Láska vymizí z obecného myšlení světa. Lidé ji nebudou chápat, ani ji nebudou schopni. Tím větší cenu bude mít, když bude spojovat jednoho osamělého člověka s druhým: bude to odvaha srdce, která vyrůstá přímo z lásky Boží, jak se zjevila v Kristu. Tato láska bude prožívána ve své svrchovanosti a nezávislos-

Dokončení na str. 3

Poučilo nás minulé sčítání?

Výsledek minulého sčítání obyvatel, které se konalo v roce 2001, byl pro mnohé členy církve studenou sprchou. Vždyť nám “ubyla” skoro polovina členů proti roku 1991 a sledované demografické ukazatele (především věková struktura) naznačovaly, že pokles bude pokračovat. Tehdy jsme se ještě mohli vymlouvat na komunistickou totalitu, která víře a církvím rozhodně nepřála. Byla však tato výmluva oprávněná? Podívejme se na některé výsledky podrobněji.

V roce 2001 se k naší církvi přihlásilo 99103 lidí. Mužů bylo 37717 a žen 61386. Pokud jde o věkové složení, 81156 lidí bylo ve věku nad 50 let. Z toho jednoznačně vyplývá, že totalita naši církev příliš nezdecimovala. Je to vidět i u výsledků ostatních církví. V nejnižší věkové kategorii (do 14 let) se k víře přihlásila sotva čtvrtina lidí. Podobný výsledek trvá až do věku 29 let, pak se počet věřících zvyšuje zhruba na jednu třetinu až do 49 let. V kategorii 50 až 59 let je už počet věřících a bez vyznání zhruba stejný. Nad 60 let se karta obrací a počet věřících převládá. Do 79 let je věřících dvojnásobek, nad 80 let je bez vyznání sotva čtvrtina lidí.

V některých komentářích se po minulém sčítání objevily pesimistické úvahy, že naše církev je především církví starých žen. Ženy však převládají ve všech církvích a věková struktura je téměř totožná. U všech církví se objevil pokles proti sčítání v roce 1991 a u všech se ukázalo, že hlavním problémem je oslovit děti a mladé lidi. Pokud jde o vzdělání, slyšíme dost často stížnosti, že mezi našimi členy je málo vysokoškoláků. Ani to není zcela pravda, ostatní církve jsou na tom podobně.

Mezi zajímavosti rozhodně patří, že se k naší církvi při minulém sčítání přihlásilo 57 lidí německé národnosti, 18 maďarské, 32 ukrajinské, 14 ruské, 7 bulharské, 3 řecké a 2 vietnamské. Celkem 584 lidí uvedlo jinou národnost než českou nebo moravskou.

Výsledky také ukázaly, že naše církev je církví velkých měst, kde máme dokonce více členů než Českobratrská církev evangelická, zatímco v sídlech menších než 2000 lidí je nás sotva polovina. Uvědomíme-li si, kolik našich středisek bylo v malých obcích zrušeno, nemůže takový výsledek překvapit. Měli bychom se podívat pravdě do očí a uznat, že na totalitu opravdu nelze svalovat všechno

Helena Noemi Bastlová

Ze 117. zasedání ústřední rady

Pobožností na text J 2,1-11 (písně 15 a 39) zahájil minulou sobotu zasedání ústřední rady br. ing. Ladislav Vaněk. Po schválení zápisu z minulého jednání a programu tohoto zasedání zahájil vlastní jednání ideovým referátem br. patriarcha Tomáš Butta. Ústřední rada mj. vzala na vědomí rozhodnutí biskupské rady, kterým byl br. patiarcha pověřen formulováním pastoračního dopisu ke sčítání obyvatel. Ústřední rada také schválila dotisk letáků ke sčítání lidu. Schválila i návrh br. patriarchy na žádost o doplnění členů naší církve do rozšířené pracovní komise pro studium Mistra Jana Husa při ERC a ČBK o prof. Z. Kučeru, dr. J. Hrdličku, pražského biskupa doc. D. Tonzara, doc. J. Vogela, dr. P. Koláře, dr. M. Chadimu, dr. B. Kaňáka a plzeňského biskupa Mgr. M. Moce. Ústřední rada vzala na vědomí, že letošní setkání k výročí narození TGM pořádá paní předsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Miroslava Němcová ve spolupráci s naší církví. Setkání se koná 7. března v místnosti státních aktů.

V organizačně-právním referátu, který vedla místopředsedkyně ústřední rady ses. Ivana Macháčková, ústřední rada mj. schválila předání návrhu kárného řádu vypracovaného legislativně právním sněmovním výborem k celocírkevní diskusi.

Ve finančním referátu, který vedla finanční zpravodajka ses. Miroslava Studenovská, ústřední rada mj. rozhodla, že částka přidělená ze státního rozpočtu na opravy církevního majetku bude rozdělena mezi plzeňskou a olomouckou diecézi.

V ekumenicko-zahraničním referátu, který vedl brněnský biskup br. Petr Šandera, ústřední rada mj. schválila vyslání referentky pro duchovní péči ses. Kristýny Mlýnkové na konferenci Dětské misie. Stanovila také pravidla pro jmenování nemocničních kaplanů a schválila projekty grantového řízení Aktion Fastenopfer v pořadí Hluboká, Červený Kostelec, Frýdlant, Příbram, Hořice, Praha-Vršovice a Děčín. Ústřední rada vzala na vědomí i zprávu ze 6. synodu církví Leuenberského společenství s tím, že v následujícím období budeme hostitelskou církví.

(red)

Co si z Bible přečteme a promyslíme

Genesis 3

Jako dnes i v dávných dobách se ptal myslící člověk: Proč nejsme tak šťastni, jak bychom si přáli? Co ruší soulad ve světě? Odkud všechny ty svízele, smutky, strádání, bolesti? Proč není život rájem?
Člověk si kdysi odpovídal pověstí: Bohu se vplížil do stvoření had, jedovatý činitel, nespokojenost srdce, které našeptávalo: jez, požívej více než ti Prozřetelnost určila a než tvoje Přirozenost potřebuje. Uchvacuj pro sebe co nejvíce. Druhému ať zůstane jen zbytek. Zdokonalíš tak stvoření, budeš jako Bůh, zveličíš své štěstí. Neposlouchej nikoho, nedbej ničeho, jen svého zájmu. Buď sobcem.
Avšak ten druhý bude sobcem také. Co ty, to on také – což nemá stejných práv? Dva sobě nejbližší, sobě určení, muž a žena, rvou si od úst sousto domnělého vyššího štěstí. Pak poznají, že ono vlastně nestojí za ztracenou družnost, upřímnost a bezelstnou lásku. Vzniknou výčitky: tys mne pohoršila. A výmluvy: to nebyla moje myšlenka, had se mezi nás vplížil, proti tobě navedl. Konec ráje. Kde začíná nespokojenost, sobectví, výčitka, výmluva, končí ráj. Konec souladu a nezkaleného štěstí, začátek těžkého zápasu s životem a o život. Člověk se v něm utkává nejen s protivenstvími svého okolí, s trním, bodláčím, skalnatou zemí – ale brzy pozvedá Kain obušek na hlavu Ábelovu. Zápas o sousto s přírodou i člověka s člověkem. Opravdu konec ráje.
V biblické pověsti o ztraceném ráji je konec konců kus velké pravdy.
Bylo by nerozumné odhazovati Bibli mezi knihy překonané moudrosti. Mluví z ní opravdu Duch boží – kdo chce rozuměti.

Z Českého zápasu 1/1929

Z kazatelského plánu

7. neděle po zjevení Páně

Já v tvé milosrdenství však doufám, moje srdce jásá nad tvou spásou. Budu zpívat Hospodinu, neboť se mě zastal.

Žalm 13,5–6

První čtení z Písma: Leviticus 19,1–2.9–18

Tužby:
2. Za nemocné, trpící, vězněné a zajaté, za jejich spásu, modleme se k Hospodinu.
3. Abychom byli zbaveni veškeré tísně, hněvu a nouze, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:
Hospodine, učíš nás, že bez lásky naše skutky nic nejsou. Sešli svého svatého Ducha a vlij do našich srdcí svou lásku – ten největší dar, pravé pouto pokoje a všech ctností. Co bylo mrtvé, poté před tebou ožije. Osviť nás, Bože, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: 1. Korintským 3,10–11.16–23

Evangelium: Matouš 5,38–48

Verš k obětování: Žalm 5,3

Verš k požehnání: Žalm 9,2–3

Modlitba k požehnání:
Hospodine, naplňuješ nás ze své veliké štědrosti. Prosíme tě o dar spásy, abychom tě mohli navěky chválit. Ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 21, 26, 56, 73, 74, 86, 95, 308, 312, 323

Z novozákonních výkladů – o nepoctivém správci 3

Lukáš 16,1–13

Pokračování z minulého čísla

Verš 9
V Novém zákoně je slovo „mamon“ užíváno pro všechny materiální věci, ke kterým člověk přikládá své srdce. Pak tedy to znamená: užívej své materiální vlastnictví tak, aby sis s jeho pomocí učinil přátele a abys ve dnech trápení mohl sklízet prospěch z tohoto přátelství – tak jako správce využil kontrolu nad pánovým majetkem, aby si pro sebe získal přítele. Existují tři postoje, které člověk může zaujímat k penězům a materiálním věcem:
a) může v penězích a materiálních věcech vidět nepřátele. Nechce s nimi mít nic společného. Takoví byli poustevníci na poušti, kteří v hmotných záležitostech viděli něco špinavého. Žili z dobročinnosti druhých lidí. Kdyby to tak dělali všichni, nebyl by nikdo, kdo by dobročinnost konal.
Pán Ježíš takový nebyl. Bylo mu třicet let, když začal se svým misijním působením cestovat po Palestině (L 3,23). Co dělal celých těch předchozích 30 let? Byl místním tesařem v Nazaretu. Podle mnohých novozákoníků zemřel jeho otec jako mladý a starost o rodinu převzal Ježíš. Nesl to břímě tak dlouho, dokud mladší bratří nevyrostli, aby živnost převzali. Existuje legenda, že Ježíš vyráběl nejlepší volská jha v celé Galileji. Lidé z celého kraje za ním přicházeli, aby si koupili jha, která vyrobil. Místní krámy v Palestině mívali svá znamení, která se houpala nade dveřmi. Tradovalo se, že nad vrcholem dílny tesaře Ježíše byl nápis „Moje jha netlačí“ (srv. Mt 11,30). V řečtině má tenhle výraz význam jha „dobře padnoucí“. Ježíš byl ve svém řemesle svědomitý a nikdy nevyrobil jho špatně padnoucí, které by mohlo zvířeti odřít ramena do krve. Ježíš nepovažoval materiální věci za něco, čemu by se člověk měl vyhýbat.
b) Člověk může vidět v penězích svého pána. To je případ člověka, kterého peníze ovládají – případ skrblíka nebo člověka, jehož jedinou touhou je nahromadit si peníze bez ohledu, jakou metodou je získá. Může to být způsob nečestný, takový, který zruinuje druhé lidi.
c) Člověk může v penězích vidět svého přítele, tj. může je užívat moudře a nesobecky. V tom případě bude prospívat sobě i druhým. Způsob, jakým se člověk chová vůči penězům, je dobrým testem jeho osobnosti.
Dr. Boreham vypravuje o shromáždění, na kterém přítomní křesťané svědčili o svých náboženských zkušenostech. Jen jedna žena seděla mlčky. Když ji požádali, aby i ona promluvila, odmítla. Z výrazu její tváře bylo zřejmé, že ji trápí nějaký špatný zážitek. Když se jí ptali, co ji tíží, řekla, že více než jeden z těch lidí, co tu plamenně svědčili o Kristu, jí dluží peníze a její rodina málem nemá co jíst. V těch svědectvích nebyla upřímnost.
Pokud máme správně užívat své bohatství, nebudeme materiální věci ani uctívat ani jimi pohrdat, ale užívat je tak, aby přinášely radost, krásu a užitek nejen nám, ale také našim bližním.

William Barclay: And Jesus Said, Saint Andrew Press, Edinburgh, 1. vyd. 1952, reprint 1970

Zkrácený překlad:
Jiřina Kubíková

Pokračování příště

Nad Písmem

Cesta k dokonalosti

Mt 5,38-48

Kdo z nás nechtěl být dokonalým? Kdo by netoužil po tom, aby mohl být uznán za spravedlivého před Bohem a před lidmi? My lidé pro dosažení dokonalosti dokážeme mnoho udělat. Hledáme životní pravidla a vzory ve vynikajících osobnostech, usilujeme o vzdělání, chceme být dobří ve sportu, dbáme o svůj zevnějšek. A je to jistě správné. I Pán Bůh chce, abychom se snažili prožít dobrý, hodnotný život. A nenechává nás v tom hledání správné životní cesty bez orientace. Dává nám Desatero svých přikázání a další pravidla. A také ve slovech Pána Ježíše najdeme napomenutí k tomu, abychom o dokonalost usilovali.
Náš dnešní text z Lv 19,1-3 a 9-18 dává některé praktické pokyny pro plnění Desatera. Určitě stojí za to, abychom si ho vyhledali ve své Bibli a pozorně pročetli. Teď si připomeňme alespoň některé důrazy, které se týkají vztahů mezi lidmi: Především je zdůrazněna úcta k rodičům (a pro rodiče ovšem platí, že mají žít tak, aby je děti v úctě mít mohly).
Dále čteme o vztahu k těm, kdo žijí v chudobě. Není tu výzva k okázalým milodarům – ale bohatí mají na svém poli nechat částečku úrody (která je v posledu Božím darem) – a tak pomoci způsobem, který neponižuje.
Dál je jasně řečeno, že nemáme krást, obelhávat, podvádět, že se nemáme navzájem utiskovat a odírat. Je to řečeno krátce a jasně, ta slova nás vedou ke kázni a vzájemné ohleduplnosti. Náš život by byl o mnoho lepší, kdybychom je dokázali vzít vážně – to samozřejmě víme, je teď na nás, abychom je plnili.
Nemáme ani zneužívat těžkosti a nemoci svých bližních – nezlořečit hluchému, nedat překážku do cesty slepému – jistě cítíme, že to platí i v obrazném slova smyslu. Nemáme svému bližnímu ničím ztrpčovat život – nedopouštět se bezpráví, nepotupit, neukládat jinému o život. Neživit v sobě nenávist, nemstít se. To jistě neznamená, že bychom neměli bránit zlému, že bychom neměli varovat, napomínat. Láska k bližnímu, jak k ní vede Písmo, to není slabost a dobráctví. Umí a také má v pravý čas napomenout, ale klidně a laskavě – neponižuje, neuráží.
Ve slovech Pána Ježíše, která jsme četli z evangelia Matoušova, čteme další výzvy k tomu, abychom usilovali o dokonalost. A tak nemáme zůstávat jen u příkazu „oko za oko, zub za zub“. Je zapsán v Ex 21,24 a v době, kdy byl dán, znamenal pokrok: Člověk neměl jako odvetu ublížit víc než mu bylo ublíženo. Ovšem Pán Ježíš jde dál: Radí nejenom se nemstít, ale naopak i na nedobré jednání odpovídat dobrem.
A závěrečné napomenutí k dokonalosti: „Milujte své nepřátele“. Pán Ježíš cituje poslední verš našeho oddílu z Lv: „Milovati budeš bližního svého.“ – ovšem dál cituje soudobé výklady, které připouštěly nenávist k nepřátelům. V biblickém slovníku se dočteme, že někteří vykladači všelijak omezovali příkaz lásky ke všem bližním a ukazovali, že je třeba nenávidět epikurejce, svůdce a udavače. A v době Nového zákona bylo mezi Židy všeobecným pravidlem milovat bližního a nenávidět nepřítele. První část tohoto pravidla viděli právě v Lv 19,18, kdežto druhou část přidával průměrný Žid jako „domyšlení“ Božího příkazu (dokládají to spisy z té doby).
A tak došlo k jakémusi „změkčení“ Božího příkazu „milovat bližního jako sebe samého“ – ovšem Pán Ježíš ho vrací do původní podoby na předchozí úroveň, jak je zapsán v Písmu.
A proč máme mít rádi i své nepřátele? Ne proto, jací jsou to lidé a jak s námi jednají, ale proto, jak s námi lidmi jedná Bůh. On dává slunce i déšť pro dobré i zlé, pro spravedlivé i nespravedlivé. A my musíme uznat, že nebýváme jenom vždycky dobří a spravedliví – že nám Pán Bůh mnoho odpouští, je k nám milosrdný. A tak je na nás, abychom i sami dokázali odpouštět, být laskaví a milosrdní.
I nám se ovšem může stát, že máme s někým spory – a on s námi začne jednat mírně a laskavě, protože chce být milosrdný, přemoci to naše nepřátelství láskou. Budeme pro takové jednání vnímaví a vstřícní?
A tak máme před sebou výzvy „buďte svatí“ (Lv 19,2), „buďte dokonalí“ (Mt 5,48). Je nám ukázána i cesta, jak toho dosáhnout. Víme, že Pán Ježíš je nám na té cestě oporou a dává posilu. Kéž tedy k těm výzvám nezůstaneme hluší. Amen

Jiřina Mojžíšová

Pane náš,
ty víš
o naší lidské slabosti
a nedostatečnosti
a přece nás voláš
na cestu k dokonalosti.
Děkujeme,
že ti na nás záleží,
že nechceš,
abychom promarnili
svůj život.
Prosíme, veď nás.
Amen.

Co bylo, skončilo - začlo...

Dokončení ze str. 1

ti na světě a tajemství svého posledního „proč“. Možná, že nabude takové hloubky vroucnosti a vzájemného porozumění, jaké tu ještě nebylo. Že v ní bude něco z toho, co je obsaženo v klíčových slovech Ježíšova poselství o prozřetelnosti: že se kolem člověka, který bude hledat nejprve Boží království, všecko promění.“ (R. Guardini: Konec novověku)

Zarůstání dítěte do stromu bratří (F. Bílek): Vsadit se do ran i radostí světa, sdílet a nést je s bližními, s posledními s posledních, sebou samými se nezabývat, nemoralizovat, nelpět na nepodstatném a nebát se. Důvěra a statečnost. **Být polem plných klasů pro výživu bratří na každý den. (F. Bílek)** Co to znamená ve všedních službách? Třeba sociální otázky, nezaměstnanost, exekutorské zákony, morálně-politické postoje církve, sociologie náboženství, vztah pastorace a psychoterapie, domácí násilí, masírování médii a reklamou, dialog s ateisty bez podsouvaných úmyslů, důvody české „náboženské koláže“, společný stůl večeře Páně atd.… Pokud se tomu nebudeme věnovat, světu nic nedáme a co hůř, svět po nás ani nic nebude chtít. Nebudeme-li takto solí země, pak to Bůh „osolí“ nám.

Jana Šilerová,
co není
ani anarchista, ani komunista

Několik slov z “terénu”

Jsem pravidelný čtenář Českého zápasu. „Díky“ vzdálenosti od náboženských středisek, dopravnímu spojení a nakonec i zdravotním obtížím je to vlastně jediné pravidelné pouto s děním v naší církvi. Stává se tak, že pročítám vždy několik čísel ČZ najednou. Prožívám přitom chvíle jak povznášející tak i na druhé straně jsou některé mé pocity - skoro by se to dalo nazvat - mírně deprimující.

Vím, že pochvala, a zvláště zasloužená, se dobře poslouchá – jak říkává s humorným nadhledem br. farář na odpočinku M. Spáčil, tedy komu čest tomu čest a pastýřovi troubu. Nerad bych tím někoho urazil, ale život nejsou jen smrtelně vážně míněné úvahy a postoje. Tudíž sem tam troška odlehčení by ani stránkám ČZ neuškodila.

Vážně: za přínosné a čtenářsky vděčné považuji např. stati o dějinách, vývoji naší církve, ale třeba i velmi potřebné materiály o odbojové činnosti příslušníků naší církve a nemalých obětech. Netřeba dávat ruku na srdce, stačí se rozpomenout, zda a kdy něco podobného zaznělo v našich sborech. Mělo by a vůbec by se na této základní úrovni neměla opomíjet památka těch, kteří „šli před námi, cestu prošlapávali a nesnázím obětavě čelili“. Říkáte (někteří), že to lidi dnes „nebere“ a že církev není kroužek nostalgiků? Že stačí ve více než poloprázdných sborech – čest výjimkám – jaksi uměřeně připomenout památku našich předchůdců, abychom nakonec nesklouzli na úroveň „jednoho, dvou nebo tříročáků“, tedy lidí, kteří tak „často“ najdou cestu do kostela. Tedy hlavně „na ty dušičky, že?“

Snadno se to odsuzuje, třeba zrovna vám, kteří máte do kostela pár set metrů a stačí vám tam zajít tak šestkrát do roka. A ti „dušičkáři“ přijeli třeba stovky kilometrů s nemalými štrapácemi uctít památku zesnulých a při té příležitosti je pro ně návštěva našeho kostela jakýmsi završením celého aktu. Pokud je jim dáno najevo, že jsou „vskutku vzácnými hosty“ slovy plnými ironie, tak třeba příští rok už vůbec nepřijdou. Náš věrný houf „utrpí“ další vážné „vítězství“.

Vadí – nevadí: Cestujte někdy „dušičkovými“ vlaky a poslouchejte lidi vyprávějící o svých dojmech. Nebo že bych zrovna já měl na takové příhody štěstí?

Bolavých bodů by se našlo více, ale já se zmíním o tom, který si sám pro sebe nazývám „opravdová zbožnost nebo osvětová platforma?“ Občas se objeví články na toto téma – nejsou vždy tak ostře vyhrocené – v ČZ myslím č. 2/2011 je ten spor znatelný. V každém společenství se najdou lidé tíhnoucí k dogmatismu za každou cenu i ti, co jsou ražení právě opačného. Každodenní život těm prvním vlastně nic neříká, žijí v „bublinách“ svého přesvědčení a když to přeženu, jsou schopni držet se své pravdy až do úplného „uvítěznění“. I za cenu, že budou skutečně jenom dva nebo tři v rozlehlém kostele, nicméně „žádné tyátry, kašparoviny a vyhrávání cajdáků či dokonce debužírování chlebíčků tam nebude“. Pravda, za několik let bude sborová budova na prodej…

Ohlédnutí dozadu neškodí. Mí rodiče byli z té zakládající generace církve ve Velkém Týnci u Olomouce. Ještě jako děti pomáhali dělat hliněné cihly na stavbu Husova sboru, bosýma nohama šlapali bláto do forem v cihelně a kdesi ve stěnách týneckého sboru jsou zazděny cihly s otisky jejich dětských chodidel. Jenže, nejen cihlami se tehdy žilo, tak 2x do měsíce se hrálo divadlo, pořádaly se zábavné akademie, taneční zábavy, plesy – ve výčtu tehdejších aktivit by se dalo pokračovat. Jistě, už tehdy byli moralisté a pokrytci vážně nad tím pokyvující hlavami, kamže to všechno povede…

Neškodí připomenout, že tehdejší církev se nestyděla za sociální podtext své činnosti – pokud to lze tak nazvat. Drtivá většina příslušníků byla z těch nejnižších sociálních vrstev, byla krize se všemi průvodními jevy. Bída se nepokrytě tlačila, ale lidem pomáhalo přežívat právě to nové církevní společenství. Což tak poučit se z toho? Žiji v pohraničním kraji, kde je každý čtvrtý občan nezaměstnaný (!) a ti, co zaměstnání mají, se „těší“ namnoze takovým podmínkám, že dojíždějí denně více jak dvě hodiny do zaměstnání s platem okolo 9 tisíc měsíčně! Najdou se mezi nimi i už většinou bývalí členové naší církve, přijdou se ptát, zda mají uvést Církev československou husitskou při sčítání lidu nebo ne: „a má to vůbec cenu?“ Ano, i takové jsou stránky života „daleko od Prahy nebo třeba Ostravy“ a rozhodně není snadné přijímat nějaká řešení. Nebo zavírat či přivírat oči? Po vesnicích snad týdně putují nějací misionáři nejroztodivnějších náboženství nebo spíše sekt, slibují všemožné včetně výhodných půjček u pochybných firem.

Aby to psaní nevyznělo tak málem bezvýchodně, tak jeden poznatek veskrze kladný. Čas od času putuji do Státního archivu v Olomouci. Zde je ve vstupních prostorách instalována výstava k výročí vzniku naší církve. Na pár panelech je řečeno snad vše podstatné, srozumitelně podané. Vlastně bych o tom ani nepsal, nebýt zážitku, který je možná pro naši církev poněkud charakteristický – že pořád žije široké veřejnosti „poloutajena“, že o ní chybí snad ty „mediální výstupy“.

Prohlížel jsem si panely výstavky a zastavili se vedle mne dva mladí muži s otázkou, jestli jsem někdy slyšel o této církvi?“ Prostě, zda je to živé společenství a kde působí. Tak jsme si to vysvětlili, oni poděkovali a šli do badatelny studovat něco k diplomové práci. Přemýšlel jsem o tom, studenti byli technici, pocházeli odněkud ze širšího Ostravska z rodin asi nábožensky velmi vlažných. Cosi chabého věděli o katolících a „těch sektářích, co rozdávají časopisy“, ale Církev československá husitská byla pro ně skutečně zcela neznámá. Ostatně, kde se o ní měli něco dovědět? Vrcholem všeho byl návštěvník, který nám naslouchal a pronesl větu, že „byl taky Čechoslovák, ale už tam nechodí (myslel kostel vedle archivu), protože tam se dnes káže úplně jiné náboženství“. Byl jsem rád, že ti dva mladí jeho poznámku neslyšeli. Ostatně nevím, co si o tom mám myslet – nejspíše, že i takoví jsme. Někteří!

Jaroslav Chytil, Moravský Beroun

Kde je ten Bůh? Proč věřit v Boha?

Nedávno jsem měl velmi zajímavý pastorační rozhovor, který trval asi hodinu. Dotyčná osoba mi položila dvě otázky, které jsou v nadpise. Snažil jsem se jí vysvětlit něco ze svých životních zkušeností a podle svého přesvědčení. Neříkám, že jsem ji přesvědčil. Ale bylo to zajímavé, dialog byl velmi pěkný a obsažný. Škoda, že už nemohu mít takových rozhovorů více – pro stáří a nemoci. Měl jsem rád lidi a rád jsem s nimi diskutoval. Snad to pomůže k zamyšlení.

Přeji vám všem od Boha i od lidí všechno dobré.

Jindřich Hanuš

Rok s rokem se sešel ...

a my jsme opět obdarovali a sami přijali obdarování. - Již tradičně se na Tři krále rozeznívají tóny krásné hudby v Husově sboru v Kolíně. Náboženská obec Církve československé husitské tu řadu let 6. ledna pořádá sváteční koncert ve spolupráci s Olivovou nadací v Říčanech. Výtěžek sbírky je vždy věnován dětem Olivovy nadace, která podporuje malé pacienty Olivovy léčebny.

Letos se všichni přítomní mohli těšit z provedení pásma „Vánoce malých zpěváčků“ od Věroslava Neumanna a České mše vánoční „Hej mistře“ od Jakuba Jana Ryby. V pořadu vystoupily pěvecké sbory: Mamáter Poděbrady, Čáslavská chrámová schola a Vox Bohemicalis z Českého Brodu se svými hosty za doprovodu komorního orchestru Vox Bohemica a jeho hostů.

Na 130 účinkujících připravilo pro své posluchače hluboký hudební a duchovní zážitek. I přes mrazivé počasí a špatně sjízdné silnice se náš prostorný kolínský sbor zcela zaplnil věrnými i nově příchozími návštěvníky, kteří si do svých domovů odnesli jedinečné kulturní dojmy.

Za Olivovu nadaci se mimo jiné koncertu osobně zúčastnili bratr ředitel Jan Boček, místopředseda správní rady ing. Jiří Straka a jeho manželka MVDr. Jana Straková.

Letošní sbírka vynesla 9413Kč.

Nechť radost z narození Boží lásky v Betlémě nás provází všemi dny právě prožívaného roku a v každém z nás se projevuje svou milostí, pokorou a oddaností!

(km)

Nabídka filmu Zachraňte Edwardse

Nabízíme náboženským obcím možnost veřejných projekcí dokumentárního filmu Zachraňte Edwardse, který byl letos odměněn cenou Trilobit Českého filmového a televizního svazu.

Film vypráví příběh rodičů, jimž bylo v těhotenství diagnostikováno postižení jejich dítěte. Opřeni o víru odmítli doporučovaný potrat a pustili se do boje o život nenarozené Juliánky.

Oba rodiče jsou aktivními členy naší církve - Marcel Sladkowski je archivářem brněnské diecéze a jeho žena Šárka je finanční zpravodajkou náboženské obce Zlín.

Projekci filmu Zachraňte Edwardse (režie Dagmar Smržová, produkce Febio a HBO) je možné spojit s besedou s manžely Sladkowskými.

Promítání se nemusí vázat na náboženské obce, je možné je uspořádat ve spolupráci s rodinnými centry, vzdělávacími a kulturními institucemi apod.

V případě zájmu volejte na tel.: 575 540 120, 736 767 543, nebo pište na mail: sladkowski@seznam.cz.

(kow)

Proč si vážím římských katolíků i dalších křesťanů

Odpověď bratru faráři F. Štojdlovi

V 7. čísle ČZ jsme si mohli přečíst článek píseckého bratra faráře F. Štojdla „Proč nejsem římským katolíkem“. Podobně jako bratr farář mám svou církev ráda a vím, proč jsem právě v této církvi, a proč nejsem římskou katoličkou. Přesto mně při čtení zmíněného článku bylo smutno u srdce. Jako křesťanka si vážím všech křesťanů, kteří poctivě a pokorně hledají svoji cestu s Kristem a za Kristem. A takoví jsou ve všech církvích. Cesty víry mohou mít různé podoby a projevy. Mám jistě právo vybrat tu „svoji“ cestu. Ale nemyslím si, že mám právo kritizovat ty ostatní. Neřekl Pán Ježíš všem svým učedníkům, že se mají milovat, jako On miloval (a miluje) nás? Nemají nás křesťany poznat podle lásky? Vždyť máme milovat i své nepřátele, neřku-li své sestry a bratry v Kristu.

Mluvit o římském katolicismu jako o „sterilní navoněné zbožnosti“ mi připadá více než přehnané. Myslí si bratr farář, že takováto zbožnost by dala tisícům římskokatolickým mučedníků (např. misionářům v mnoha zemích, kněžím i laikům za občanské války ve Španělsku, za druhé světové války i v době komunismu) sílu obětovat svůj život? Vždyť i oni museli hledat a nalézt sílu v Ježíši ukřižovaném, trpícím a vzkříšeném! Z římskokatolické tradice vyšla i naše církev a navazuje na ni v mnoha aspektech. Proč ji tedy odsuzovat? Domnívám se, že bychom měli svoji víru a spiritualitu definovat pozitivně – v co a jak věříme – a ne negativně, vymezováním se proti druhým.

Ivana Macháčková

Zprávy

Za kulturou do Vršovic

DIVADLO MANA zve na tato představení:
* 24. února ve 20 h: LAURYCHOVO DIVADLO - představení pražského improvizačního divadla, které vzniká přímo před přítomnými diváky.
* 27. února v 17 h: Honza a drak - pravidelná nedělní pohádka pro děti. Klasická marionetami hraná pohádka o odvážném Honzovi, nešťastném králi a princezně v nesnázích. Ale hlavně o lásce a obětavosti a také o tom, že i velká smůla se může změnit v nečekané štěstí. Hraje Dřevěné divadlo Jana Hrubce.

REZERVACE vstupenek do Divadla MANA na e-mailu divadlo@divadlomana.cz, nebo SMS objednávkou na čísle 774 941 946 nebo 731 100 059, rovněž osobně v úředních hodinách farní kanceláře, ulice Moskevská 34.

(red)

Sborový den

Náboženská obec Nový Bor, Štursova 286 vás srdečně zve na sborový den v sobotu 26. února s tímto programem:
* 10 h - zahájení výstavy obrazů pana Jana Vobra - vobrázky pro malé i velké děti. Výstava potrvá do 23. března a je přístupná vždy pondělí až čtvrtek od 15 do 18 h. Děkujeme městu Nový Bor za grantovou podporu.
* 10.30 h - pokračujeme přednáškou: Karel Havlíček Borovský a bachovský absolutismus (proč se nepoučit z minulosti, trocha historie každého potěší). Společenská místnost je vytápěna. S tématem nás seznámí Mgr. Eliška Raymanová.

(rst)

Z Bratislavy

Dne 6. 2. 2011 pozvala DR Bratislava vynikajícího kazatele CČSH, aby sloužil kázání při bohoslužbách v bratislavské náboženské obci. Auditorium se těšilo na tohoto kazatele, protože vyšla krásná kniha kázání od sv. Mikuláše, kterou věřící naší církve mají ve svých domovech. Publikace kázání má velice moderní styl. Kázání jsou krátká – neupovídaná, hovořící k duši člověka 21. století.
Poté se sešla diecézní rada za přítomnosti 30 členů církve s jediným bodem jednání. Bratr farář Mgr. Lumír Čmerda dal souhlas k tomu, že bude duchovním při diecézní radě v Bratislavě. Dále přijal ustanovení od slovenského biskupa, které potvrdila diecézní rada, že se stane členem poradců biskupa.
Děkujeme mu. Získali jsme krásného člověka, nejenom v rovině duchovní, ale i v rovině praktické misie, kterou aplikoval v chrámu sv. Mikuláše v Praze. Nutno podotknout, že nám bratr farář Mgr. Lumír Čmerda daroval 7 nádherných obrazů Apokalypsy z jeho tvorby. Budou výzdobou nové kultické prostory v Bratislavě.

Ing. Jiří Balajka, DrSc.
místopředseda DR
ThDr. Jan Hradil, Th.D.
slovenský biskup, předseda DR

Koncert v Novém Boru

Náboženská obec Nový Bor srdečně zve na koncert improvizované hudby v neděli 27. února v 17 h - George Cremaschi kontrabas, Pavel Zlámal klarinety, saxofony. Skvělý americký improvizátor ve společnosti osobitého českého hudebníka při vytváření nevšedního hudebního prostoru.
Koncert se koná ve vytápěném kostele sv. Ducha (Štursova 286, Nový Bor – Arnultovice). Děkujeme městu Nový Bor za grantovou podporu.

Eliška Raymanová

Světový den modliteb

4. března od 17 h se v modlitebně Bratrské jednoty baptistů (Vinohradská 68, Praha 2, stanice Jiřího z Poděbrad) uskuteční setkání v rámci Světového dne modliteb.

(red)

Pořad Kořeny v rozhlase

Chtěli bychom vás upozornit na zajímavý pořad s názvem Kořeny, který vysílá Český rozhlas 6 každou středu od 20.10 – 21.00 h (reprízy jsou většinou ve čtvrtek). Pořad vznikl před sedmi lety a je určen pro širokou veřejnost. Zaměřuje se na zajímavá biblická místa (Knihy Starého a Nového zákona), postavy a události. Srozumitelnou formou jsou posluchačům osvětleny dobové reálie, souvislosti a významy. V pořadu zaznívají také témata spojená s proslulými či zajímavými osobnostmi našich dějin (patroni, světci či národní mučedníci a buditelé, např. Jan Hus). Autory a účastníky pořadu jsou:
ThDr. Martin Chadima ThD. – teolog, religionista a také farář naší církve v náboženské obci Hradec Králové
Dr. Květa Neradová – prof. literatury
Ivana Denčevová – redaktorka
Pořad lze poslouchat i na internetu!

(red)

Model kostela na výstavě

27. ledna byl v nejvyšším patře věže Centra současného umění DOX představen projekt španělského umělce Juana Garaizabala - model Českého betlémského kostela (Böhmische-Bethlehemskirche) v Berlíně. Ten býval centrem českých náboženských uprchlíků až do roku 1943, kdy byl těžce poškozen bombardováním. R. 1963 byl stržen úplně. Po dvou letech pátrání po stopách zmizelého kostela shromáždil J. Garaizabal řadu dokumentů nalezených v Berlíně a v ČR. Cílem projektu je znovu ztvárnit kostel v jeho původní velikosti (výška 30 m) na původním místě. Tomu předchází prezentace projektu v Praze, v hlavním městě oblasti, ze které uprchlíci pocházeli a která byla inspirací estetického a etického obsahu původního kostela. Výstava potrvá do 18. dubna v Poupětově 1, Praha 7.

(red)

Z ekumeny

Týden za jednotu křesťanů – modlitby za Svatou zemi a Pamětní den holocaustu

Letošní týden modliteb za jednotu křesťanů připravovaly církve v Jeruzalémě. V mnoha zemích, jakož i u nás, se konala na mnoha místech ekumenická modlitební setkání, mezi nimi i již 5. ekumenická bohoslužba slova studentů, děkanů a dalších pracovníků teologických fakult, kterou opět sloužili v pražském kostelíku Jana Křtitele Na Prádle sami studenti jednotlivých teologických fakult a škol. Děkané a ředitelé pozdravili shromáždění v závěru, po němž se většina přesunula ještě k neformální diskusi a shlédnutí vítězného krátkého filmu studentské soutěže Jeruzalém 2011. (Filmy z této soutěže můžete zhlédnout na You Toube.)
Tematika svaté země s církvemi i veřejností zůstala i nadále. Konec ledna se nesl ve znamení dvou modlitebních dní za mír ve Svaté zemi, které se konaly již potřetí a zúčastnili se jich křesťané na dvou tisíci místech na světě. 27. ledna pak probíhal Mezinárodní pamětní den holocaustu, který byl vyhlášen Organizací spojených národů. V rámci těchto vzpomínek bylo připomenuto, že holocaust již není jen záležitostí druhé světové války, ale že se odehrává na mnoha místech světa každý den.

ERC na Slovensku, doplněno HT

Původní teologie jsou na vzestupu

Původní teologie, tedy interpretační teologické metody vzešlé z jedinečných tradic různých národů či sociálních skupin (zejména z tzv. „třetího světa“), jsou na vzestupu i ve 21. století. Ačkoliv mnohé z nich – teologie osvobození v Jižní Africe či Jižní Americe, feministická teologie, dalitská teologie v Indii apod. vznikaly zejména od druhé poloviny 20. století, i v tom následujícím zastávají významnou roli. V lednu se křesťanští teologové setkali v bolivijském La Paz za podpory Světové rady církví a místních ekumenickým organizací. Společně diskutovali o nových prožitcích ve svých domovinách a věnovali se společné reflexi vývoje společnosti, sociopolitického řádu světa a teologické odpovědi na tento měnící se kontext. Setkání teologů z těchto specifických skupin se koná každý rok.

ENI

Revoluce proti režimu "faraona" Mubaraka není provázena jen nenávistí a násilím

Anglikánští věřící v Káhiře i v dalších městech v Egyptě jsou podle britského on-line Magazínu Church Times v pořádku a nezranění, navzdory bezprecedentní nejistotě, která v zemi panuje. Anglikánskou katedrálu všech svatých v Káhiře i blízké kostely střeží mladí muslimové bydlící v nedalekém okolí. Nahrazují tak absenci místní policie.
V době největších nepokojů v Suezu panovaly obavy, že by mohl být poškozen místní kostel. Ten byl však ušetřen poškození díky armádní ochraně. Egypt přesto zůstává stále ve velkém napětí. Anglikáni v Egyptě vyzývají křesťany po celém světě, aby se modlili za mírové vyřešení situace v zemi a jako všichni ostatní obyvatelé nervózně sledují vývoj situace.
To, co se dnes v Egyptě děje nemá podle anglikánského biskupa Mouneera Anise z Alexandrie v Egyptě obdobu. „Jsme pokojným národem a chceme, aby to tak zůstalo“, uvedl biskup, který se obává i možného vzestupu Muslimského bratrstva. „Byl bych rád, aby se křesťané na celém světě modlili za bezpečnost všech Egypťanů, muslimů i křesťanů a za pokračování občanské nikoliv náboženské vlády." Biskup Anise také uvedl, že ho hluboce dojala spolupráce muslimů a křesťanů při domobraně místních kostelů, domů a celých čtvrtí. Vyjádřil i obdiv zaměstnancům církve, kteří odmítli z Egypta odjet. Z Egypta naopak odjela většina členů episkopální církve. Členové této kongregace jsou zejména cizinci: diplomaté, obchodníci a zaměstnanci nevládních organizací. Na výzvy k modlitbám reagovali i Koptové v Anglii. Jejich přestavitel biskup Angaelos vyzval věřící i k třídennímu postu za bratry a sestry v Egyptě.
Podle zpravodajství Church Times se demonstranti zaměřili především vůči režimu prezidenta Mubaraka, přesto některé kostely napadení neunikly. Neznámý střelec vnikl do kostela sv. Ondřeje patřící Spojené reformované církvi a vypálil několik výstřelů. Členové kongregace proto po jeho odchodu odnesli cenné věci z kostela do svým domovů, aby zabránili jeho vyrabování v době panujícího bezvládí.
Mezi lidmi v Egyptě ale panuje velké nadšení. Věci se po tolika letech mění, směrem, který nikdo neočekával, uvedl pro britský portál prof. mezinárodní školy Iain Baxter. Dlouhodobě panovala všeobecně negativní nálada a to zejména mezi miliony chudých lidí, kteří žijí pod hranicí chudoby.
"Když jsem se procházel po egyptských městech, měl jsem čím dál tím hlubší pocit, že se zde zastavil čas. Rozpadlé budovy, ulice plné žebráků a dětí pracujících za kůrku chleba ve špinavých dílnách. Chudí jsou na každém kroku, jako by tento bezútěšný stav byl jejich trvalým osudem. Lidé si stěžují na korupci, na to, že bohatí jsou čím dál tím více bohatší a chudí chudší. Neskrývám svoji obavu, že výbuch v těchto arabských městech může být větší než jsme si představovali.”

The Church Times - www.christnet.cz

Pro děti a mládež

Milujte své nepřátele

Tajenku získáte, když správně doplníte slova do tabulky. Postupujte vždy zleva doprava a shora dolů.

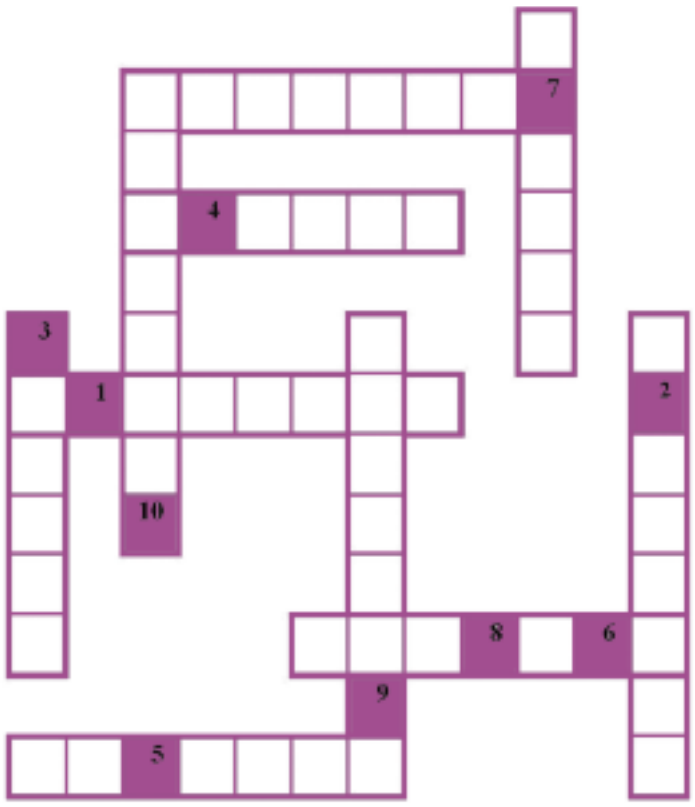

8 písmen: modlit se, nastavit, nenávist, nepřítel, odvracet
7 písmen: donutit, milovat
6 písmen: bližní, košile, soudit

(Řešení z minulého čísla: Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar..)

Jana Krajčiříková

Roční předplatné na rok 2011 činí 364 Kč.
Číslo účtu: 43-3856220207/0100

Český zápas
MK ČR E 127 ISSN 0323-1321
Týdeník Církve československé husitské
Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6
Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčiříková, dr. Klára Břeňová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: cesky.zapas@ccsh.cz
Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9